

Region Jönköpings län

Region Jönköpings läns anskaffning av tolktjänster

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket skriver av ärendet från fortsatt utredning.

Ärendet

Konkurrensverket mottog genom ett tips uppgifter om att Region Jönköpings län (regionen) löpande anskaffat tolktjänster från tre kommuner¹ utan att ha genomfört annonserade upphandlingar.

Mot bakgrund av uppgifterna inledde Konkurrensverket ett tillsynsärende mot regionen i syfte att närmare granska aktuella omständigheter och att utreda huruvida eventuella anskaffningar genomförts i enlighet med tillämplig lag.

Av utredningen framkom bland annat att anskaffningarna skett i enlighet med skriftliga samarbetsavtal som ingicks mellan regionen och respektive kommun 1983, 1985 och 1995. Samarbetsavtalen förlängs automatiskt med ett år i taget om de inte sägs upp. Avtalen löper alltså på obegränsad tid. Regionen har under utredningen anfört att anskaffningarna omfattas av undantaget i 3 kap. 17 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Skäl för beslutet

Konkurrensverket utreder ett urval av de indikationer på överträdelser som anmäls till respektive uppmärksammas av Konkurrensverket. Beslut om vilka indikationer som ska prioriteras för fördjupad utredning fattas med stöd i Konkurrensverkets prioriteringspolicy.

Konkurrensverket har tagit ställning till om ytterligare utredningsåtgärder i ärendet står i proportion till utsikten att kunna konstatera en överträdelse. Mot bakgrund av vad som framkommit under utredningen anser Konkurrensverket

¹ Jönköpings kommun, Gislaveds kommun och Värnamo kommun.

att det inte föreligger tillräckliga skäl för att vidta ytterligare utredningsåtgärder. Med anledning av det skriver Konkurrensverket av ärendet.

Konkurrensverket anser emellertid, utifrån de uppgifter som Konkurrensverket tagit del av inom ramen för utredningen, att det finns anledning att kommentera lämpligheten i avtal som löper på obegränsad tid, som regionens samarbetsavtal.

Syftet med upphandlingsreglerna är att öppna den offentliga upphandlingen för konkurrens och säkerställa att offentliga medel används så effektivt som möjligt.² En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.³

Avtal som löper på obegränsad tid är varken förenliga med upphandlingsregelverket eller de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. EU-domstolen har uppgett att starka skäl, däribland upprätthållandet av konkurrensen, talar för att tilldelning av offentliga kontrakt för en obegränsad tid inte är förenligt med EU:s rättsordning.⁴ Vad gäller ramavtal, vilket det bedöms vara fråga om här, följer av LOU och det bakomliggande direktivet att ett ramavtal får löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl.⁵ Skälet till denna begränsning är att ramavtal i sig har en konkurrensbegränsande effekt eftersom avsikten är att avtalet ska löpa under en viss tidsrymd. Det är den upphandlande myndigheten som ska göra det sannolikt att det finns skäl för en avtalstid som överstiger fyra år. Vid bedömningen ska proportionalitetsprincipen beaktas.⁶

I förevarande fall ingick Region Jönköpings län nu aktuella samarbetsavtal 1983, 1985 och 1995, således innan upphandlingsregelverket trädde ikraft. Med hänsyn till vad som anförts ovan om det bakomliggande syftet med regelverket anser Konkurrensverket att det är högst olämpligt att tillämpa avtal som löper på obegränsad tid.

² Se skäl 1 och 2 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG.

³ Se 4 kap. 2 § LOU.

⁴ Se EU-domstolens dom av den 25 mars 2010, Helmut Müller, C-451/08, ECLI:EU:C:2010:168 p. 79. EU-domstolen har i en dom även uttalat att det är främmande för regelverket att offentliga kontrakt ingås för obestämd tid i offentlig upphandling, EU-domstolens dom av den 19 juni 2008, Pressetext, C-454/06, EU:C:2008:351 p. 73.

⁵ Se 7 kap. 2 § LOU och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG, artikel 33.1 tredje stycket.

⁶ Se bland annat Kammarrätten i Sundsvalls dom den 26 februari 2019 i mål nr 2573-18. Se även skäl 61 till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG och prop. 2006/07:128 s. 334.

Detta beslut har fattats av enhetschef Therése Westermark. Föredragande har varit sakkunnig jurist Hanna Silwer.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namn-underskrift.

Therése Westermark

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.